

at naar man vedtager dette, gaar man ud fra, at Retsplejereformen ikke kommer saa snart, og dette er en ikke saa ganske ringe Betænkelighed ved hurtig Fremme af dette Lovforslag.

Jeg vil altsaa slutte mine Bemærkninger med at sige, at der er noget at gøre paa den Vej, Lovforslaget gaar, men der maa væsentlige Ændringer til paa de Punkter, som jeg har tilladt mig at nævne, og hvis det høje Ting beslutter et Udvalgs Nedsættelse, vilde jeg meget anbefale, at disse Punkter maatte komme under nøje Overvejelse.

Da ikke flere begærede Ordet, sluttedes Forhandlingen.

Lovforslagets Overgang til 2den Behandling

vedtoges uden Afstemning.

Sveistrup: Jeg tillader mig at foreslaa, at Lovforslaget henvises til et Udvalg paa 11 Medlemmer.

Uden Forhandling eller Afstemning ansaas dette Forslag for *vedtaget*.

Den sidste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om Løfteed udenfor Retten.

(Lovforslaget findes i Tillæg A. Sp. 2717—18).

Sagen sattes under Forhandling.

Forslagsstilleren (Sveistrup): Dette Lovforslag gaar jo ud paa indenfor et vist begrænset Omraade at træffe en Foranstaltning, som paakræves af Religionsfriheden. Jeg skal ikke nu, hvis jeg ikke faar Anledning dertil af den Forhandling, der maatte følge, gaa udførligere ind paa denne Sag, men jeg skal dog pege paa, at dette, at Indførelse af Religionsfrihed maa have Indflydelse paa, hvorledes man ordner Edslovgivningen, er anerkendt i andre Lande og har der givet Anledning til Lovbestemmelser. I Norge er Forholdet ordnet ved en Lov af 10. Maj 1893, der, samtidig med at den fastholder som den almindelige Regel den gamle brugelige Edsformular under Formen: „Det sværger jeg, saa sandt hjælpe mig Gud, den almægtige og

alvidende“, tillige giver Lejlighed til at anvende en Forsikring i Stedet for Ed. Denne Forsikring kan dels bruges af Personer, som tilhøre en Trosbekendelse, der ikke tillader Ed, dels af Personer, som vægre sig ved at aflægge Ed, fordi dette strider imod deres religiøse Opfattelse, eller fordi de ikke tro paa en almægtig og alvidende Gud. Den Form, der da anvendes, er den, at der afgives en Forsikring „paa Ære og Samvittighed“. Paa lignende Maade som i Norge er Forholdet ordnet i England. Der kan man i Stedet for at aflægge Ed i fornødent Fald faa Lejlighed til at „bekræfte og erklære højtideligt, oprigtigt og sandfærdigt“, saaledes at denne Forsikring træder i Eds Sted. I Holland er Fremgangsmaaden væsentlig den samme. Den, der skal aflægge Ed, kan i Stedet for afgive et Løfte, en Forsikring. I de katolske Lande, Frankrig og Italien, har man valgt en anden Fremgangsmaade. Der har man begrænset den almindelige Edsformular til Ordene: „Jeg sværger“, idet man saa gaar ud fra, at den kan benyttes af alle.

Naar jeg ikke er gaaet den Vej som i Norge, er det af Hensyn til Grundlovens Forskrift om Edsaflæggelse. Man kan ikke ved en almindelig Lov indføre en Forsikring i Eds Sted, men naar Grundloven samtidig med, at den kræver Ed som Betingelse for Udøvelsen af vigtige borgerlige Rettigheder, tillige tilsiger Religionsfrihed og tilsiger Borgerne, at Adgangen til de politiske og borgerlige Rettigheder ikke skal være afhængig af Trosbekendelse, er det nødvendigt og formentlig ogsaa i Overensstemmelse med Grundlovens Aand, at man tilvejebringer en Edsformular, som ikke indeholder en saadan Trosbekendelse som den, den nuværende Edsformular: „Jeg sværger, saa sandt hjælpe mig Gud og hans hellige Ord“ forudsætter. Det vil saavel fra Religionsfrihedens som ogsaa fra selve Religionens Synspunkt være ønskeligt at tilvejebringe en anden Form. Jeg ved vel, hvad man vil indvende mod den af mig foreslaede Form. Man vil om Formen: „Jeg sværger paa Ære og Samvittighed“ sige, at det ikke er en Ed, men en Forsikring. Men jeg vil dertil sige, at i Ordet „sværge“ ligger der efter almindelig Sprogbrug Afgivelsen af en Ed, og det er ingenlunde saaledes, at Ed begrebsmæssigt er indskrænket til de Tilfælde, hvor Guds Navn paakaldes. For den, som har en religiøs Tro, vil denne Paakaldelse, Paaberaabelse af Samvittigheden, til visse gemme et religiøst Moment,